Татарстан Республикасының мәгариф һәм фән министрлыгы
“Түбән Кама эретеп ябыштыру - монтажлау көллияте” дәүләт автоном һөнәри белем учреждениесе

Үзлектән эш өчен методик күрсәтмәләр
Укыту фәне:
Татар теле

УҺБ белгечлеге:

22.02.06 - эретеп ябыштыру производствасы;
23.02.03 – автомобиль транспортына техник ремонт, хезмәт күрсәтү;
19.02.10 – иҗтимагый туклану буенча азык – төлек технологы;
11.02.12 – почта элемтәсе

Түбән Кама
2015

Татар теленең үзлектән эш өчен методик күрсәтмәләреТатарстан Республикасы мәгариф һәм фән министрлыгының башлангыч һөнәри белем бирү училищелары һәм лицейлары өчен татар теле һәм әдәбияты үрнәк программасына нигезләнеп эшләнде.

Төзүче оешма: “Түбән Кама эретеп ябыштыру-монтажлау көллияте” дәүләт автоном һөнәри белем учреждениесе

Төзүче: Хасаншин Ирек Фаям улы

“Түбән Кама эретеп ябыштыру- монтажлау көллияте” дәүләт автоном һөнәри белем учреждениесе предмет ара цикл комиссиясендә каралды һәм тәкъдим ителде:

Гомуми белем бирү укытучыларының, математика һәм гомуми фәнни укыту, гомуми гуманитар һәм социаль – игътисад укыту циклында .

Гомуми белем бирү укытучыларының, математика һәм гомуми фәнни укыту, гомуми гуманитар һәм социаль – игътисад укыту циклы рәисе

_______________ А.Д.Сибгатуллина

Гомуми белем бирү укытучыларының, математика һәм гомуми фәнни укыту, гомуми гуманитар һәм социаль – игътисад укыту циклыныцпротоколы

№ 1, “28” 08 20 15 ел

Эчтәлек

Битләр

1. Аңлатма язуы (аннотация, кереш) 4

2.Үзлектән эшләрнең тематик бирелеше

(сәгатьләр саны): 5

3. Методик күрсәтмәләр буенча үзлектән эшләрнең төрләре : 6– 17

Аңлатма язуы.

Татарстан Республикасы мәгариф һәм фән министрлыгының башлангыч һөнәри белем бирү училищелары һәм лицейлары өчен татар теле һәм әдәбияты программасы белән яраклаштырып “Татар теле”фәнене буенча программа төзелде. Программада максималь уку йөкләнешенә 59 сәгать; шул исәптән мәҗбүри аудитор уку йөкләнешенә 39 сәгать; студентларның үзлектән эшенә 20 сәгать бирелә.

Үзлектән эшнең максаты:

- укучыларның сүзлек байлыгын арттыру, үтелгән теманы тирәнтен аңлау; сөйләм һәм язма телен үстерү белән беррәттән, рухи дөньясын баету, реаль чынбарлыкка дөрес караш формалаштыру, тормыш вакыйгаларына хәбәрдарлыгын тәэмин итү;
- татар теленнән алынган гамәли материалны (тел системасын) аңлап үзләштерүне һәм тел фәнен яхшы белүне тәэмин итү; гамәли тел материалларын хәтердә калдырып һәм тәрбияви максатны күздә тоткан хәлдә, телдәге сурәтләү чараларын дөрес һәм урынлы кулланып, грамоталы итеп һәм дөрес каллиграфия белән яза белүләренә ирешү, идея дәрәҗәсенең югары булуын тәэмин итү, текст өстендә эшләү күнекмәләрен камилләштерү, үзеңнең һәм иптәшләреңнең кылган гамәлләренә дөрес бәя бирү, информация чыганакларыннан кирәкле мәгълүматларны таба һәм куллана белергә өйрәтү;
- укучыларда дәреслек һәм өстәмә әдәбияттан (фәнни чыганаклар, төрле сүзлекләр, вакытлы матбугат) дөрес файдалану күнекмәләрен үстерү, план, таблицалар, презентацияләр, схемалар, конспектлар төзү, рефератларны дөрес һәм грамоталы язарга өйрәтү; бәйләнешле сөйләм культурасын үстерү өчен, укучыларда укыганны һәм сөйләгәнне кабул итү, сөйләмнән урынлы файдалану.

Үзлектән эш төрле төрләрдә бирелә. Мәсәлән: план төзү, таблица, презентация, схема, конспект, реферат.

Һәр төргә аңлатма язуы бирелә, шулардан чыгып студентлар эшлиләр. Һәр эшне тикшерү өчен бәяләү кретирияләре эшләнелгән, материалны кайдан табып, туплар өчен әдәбият исемлеге һәм интернет ресурлар бирелгән.Үзлектән эш укытучы тарафыннан бәяләнә. Әйбәт эшләргә рәхмәт хатлары, мактау кәгазе, бәяләмәләр бирелә.

Тематик план

№ п/п	Разделлар һәм темалар исемлеге	Сәгатьләр саны
1 нче бүлек	**Фонетика. Орфоэпия. Графика. Аваз. Фонема.**	**2**
1.1	“Сузыклар һәм тартыклар ассимиляциясе” дигән темага таблица төзү	2
2 нче бүлек	**Лексика**	**2**
2.1	“Лексика” темасына реферат язарга.	2
3 нче бүлек	**Морфология**	**1**
3.1	“Исем” темасына презентация ясарга.	1
3.2	Равеш план төзергә	2
3.3	“Сыйфатлар” темасына реферат язу төзү	2
3.4	“Санның грамматик билгеләре” темасына план язарга.	1
3.5	“Алмашлыклар” темасына схема ясарга.	2
3.6	“Фигыль” темасына презентация ясарга.	1
3.7	“Фигыль” темасына презентация ясарга. Боерык фигыль	1
3.8	Исем фигыль темасына презентация ясарга.	1
4	**Ярдәмләкләр**	
4.1	Бәйлекләр презентация ясарга	1
4.2	Кисәкчә. Теркәгеч.	1
	Барлыгы:	**20**

№ 1. <u>Тема:</u> “Сузыклар һәм тартыклар”

Бу темага 1 сәгать бирелә.

<u>Максат:</u> Сузыклар һәм тартыклар темасын үзләштерергә, аларны аера белергә. Сузыклар таблицасын һәм тартыклар таблицасын дөрес итеп тутырырга.

<u>Бирем:</u> “Сузыклар һәм тартыклар” темасына презентация ясарга.

<u>Үзлектән эш инструкциясе:</u>

1. Һәр вазыйфаны башкаручы өчен интернет-ресурслар табып, аларны бергә тупларга, ерым бер вкладка итеп сакларга,

2. Веб-мастерга җибәрергә.

Теоретикның мәгълүматлары буенча, презентацияне рәсем, график, диаграмма, таблицалар белән тулыландырырга.

3. Презентациянең төп бүлекләрен билгеләргә, ягъни, структурасын төзергә.

4. Һәр бүлеккә кагылышлы мәгълумат табарга.

5. Презентация ясау өчен "җирлек" әзерләргә, ягъни нинди дә булса бер программа сайлап алырга.

6. Шаблон ясарга, аны уңайлы итеп көйләргә.

7. Материалларныурнаштырырга.

Әдәбият:

“Татар теле (татарский язык)”, 10 кл. Ф.С.Сафиуллина, К.С.Фәтхуллова, “Мәгариф” нәшрияты, 2005ел.

Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Үзлектән эш буенча таләпләр:

1.10 слайд булырга тиеш.

2.Грамматик хаталар булырга тиеш түгел.

3. Презентацияне Microsoft Power Point программасында төзергә.

	5	4	3	2	1
Презентациянең эшләнеше	Барлык кагыйдәләргә дә туры килә. Барысы да ачык күренә, аңлашыла.	Эшләнештә 2-3 хата бар	Эшләнештә 4-5 хата бар	Эшләнештә 6-7 хата бар	Эшләнештә 7 дән артык хата
Фактик, орфографик төзелеш	Барысы да дөрес	2-3 хата	4-5 хата	6-7 хата	7 дән артык хата
Слайдлар бер-берсенә бәйләнгән, логик эзлеклек	Логик эзлеклек бар	Логик эзлеклеклек 1 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 2 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тән артык тапкыр бозылган
Чыгыш ясау	Төркемнән барысы да азмы-күпме мәгълүмат бирә, дөрес итеп сөйлиләр, слайдлардан укымыйлар	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдлардан карап сөйлиләр	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдтан укыйлар	Төркемнән бер-ике кеше чыгыш ясый яки слайдларның күпчелеген карап укый	Төркемнән бер кеше слайдлардан укып чыгыш ясый
Башкаларда кызыксыну уяту	Кызыклы итеп эшләгәннәр, чыгыштан соң сорауларга да яхшы җавап бирәләр	Башкаларда кызыксыну уяттылар, сорауларның кайберләре җавапсыз калды	Тема яртылаш ачылды, сорауларга яуртача җавап бирелде	Теманы ачып бетерә алмадылар, сорауларга авырлык белән генә җавап бирделәр	Тыңлаучы булмады, сораулар бирелмәде
Оригинальлек (җыр, бию, костюм, шигырь, предметлар...)	0-5 арасында бәяләнә				
30-25 – “5”	24-21 – “4”	20-17 – “3”	16-10 – “2”	9-0 – эш кабул ителми	

№ 2 **Тема:** “лексика”

Программа буенча бу темага 1 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, сүз төрләрен ачыклау, җөмлә төзетү.

Бирем: “лексика” реферат язарга.

Эш тәртибе:

1.Проблеманы билгеләү.

Реферат язганда тема буенча каралган төп проблеманы ачу иң әһәмиятле мәсьәлә.

2.Тема буенча материал җыю.

Кирәкле материалларны үз эченә алган әдәбият исемлеген төзергә. Моның өчен китапханәләрдәге каталоглар, газета-журнал, интернеттагы сайтлар белән танышырга кирәк. Тиешле әдәбиятны җыйганнан соң , чыганаклар , әдәбият б/н эшләргә керешергә. Аерым битләргә үзенә кирәкле мисалларны, нәтиҗәләрне ,төп мәсьәләләрне, әсәрләрнең исемен, аларның авторларын, битләрен язып куярга кирәк.

3.План төзү.

Рефератның эчтәлеген төгәл белгәч, караламада план төзергә була. План, гадәттә, кереш, 2-5 пункт төп һәм йомгаклау өлешеннән тора.

4.Рефератның төп өлеше буенча эш.

План төзегәннән соң, аерым сорауларның эчтәлеген уйларга, сайлап алынган әдәбиятны игътибар белән укырга , аерым цитаталарны язып алырга , укыганда туган фикерләрне дә язып куярга кирәк. Рефератның күләме 8-10 бит машина язуы (якынча 30 юл һәр юлда 60 билге).

Компьютерда язганда Times New Roman шрифтын куллану яхшы. Кереш өлешендә (1-2 бит) теманың актуальлеген, өйрәнелә торган теманы ачу өчен нинди эшләр эшләнгәнен күрсәтергә кирәк. Төп өлешнең пунктларында кереш өлештәге *ни өчен* ? дигән сорауга киңәйтелгән җавап языла. Йомгаклау (1-2 бит) тема буенча төп нәтиҗәләрне ачарга тиеш.

5. Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан "Мәгариф"

- "Татар теле" дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, "Мәгариф" нәшрияты, 2006 ел. 3-17 битләр; бит 25-28 сүзлек Ф. С. Сафиуллина
- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле
2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru
3. Tatar.com.ru: татар теле

6.Рефератны оформить итү.

Титул битендә күрсәтелә: предмет, рефератның темасы, студентның фамилиясе, инициаллары, студентның төркеме. Иң өстә уку йортының исеме, уртада реферат, предмет, теманың исеме, астарак рефератны язучының төркеме, исем , фамилиясе, укытучының фамилиясе, инициалы, должносте , иң аста уку йортының урнашкан урыны, рефератның язылу елы куела. (1нче кушуымтаны кара)

Икенче биттә рефератның планы бирелә. Кереш һәм йомгаклау өлешенә номер куелмый .Төп өлешнең пунктлары рим цифрлары,ә подпунктлар гарәп цифрлары белән тамгаланалар. Цитатаны үзгәрешсез язырга, куштырнаклар эченә алырга,чыганакка искәрмә (сноска) ясарга кирәк. Реферат кулланылган әдәбият исемлеге белән тәмамлана. Башта чыганаклар (документлар, мемуарлар һәм б.), аннан монографияләр, газета- журналлардагы мәкаләләр, (барысы да алфавит тәртибендә,номерлап языла) санап кителә.

Рефератны бәяләү түбәндәге критерийлар белән бәяләнә:

Эшнең темага төгәл туры килүе – 2 балл;

Теманың тулысынча ачылуы – 2 балл;

Фактик материалларның дөреслеге – 2 балл;

Эчтәлекнең эзлекле булуы – 2 балл;

Рефератны яклау, язылган фикерне төгәл итеп сөйләмдә бирү – 2балл.

№ 3 **Тема:** "рәвеш"

Программа буенча бу темага 1 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, рәвеш төрләрен ачыклау, җөмлә төзетү.

Бирем: "рәвеш" план язарга

Эш тәртибе:

План төзүнен гомуми кагыйдәләре

1. План төзү өчен текстны укып чыгарга, укыганны анларга кирәк.
2. Текстны мәгънәле кисәкләргә бүлергә, һәр кисәкнең төп мәгънәсен ачарга кирәк.
3. Текстның төп эчтәлеген планның пунктлары ничек чагылдыруын, бер пункт икенчесе белән ничек бәйләнгәнен тикшерергә.
4. Текстның төп мәгънәсен шушы планны кулланып ачып булун ткшерергә.

Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан "Мәгариф"

- "Татар теле" дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, "Мәгариф" нәшрияты, 2006 ел. 3-17 битләр; бит 133-140 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле
2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru
3. Tatar.com.ru: татар теле.

№ 4**Тема:** "Сыйфат"

Программа буенча бу темага 2 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, сыйфат төрләрен ачыклау, җөмлә төзетү үсешен.

Бирем: "сыйфат" реферат язарга

Эш тәртибе:

1.Проблеманы билгеләү.

Реферат язганда тема буенча каралган төп проблеманы ачу иң әһәмиятле мәсьәлә.

2.Тема буенча материал җыю.

Кирәкле материалларны үз эченә алган әдәбият исемлеген төзергә. Моның өчен китапханәләрдәге каталоглар, газета-журнал, интернеттагы сайтлар белән танышырга кирәк. Тиешле әдәбиятны җыйганнан соң , чыганаклар , әдәбият б/н эшләргә керешергә. Аерым битләргә үзеңә кирәкле мисалларны, нәтиҗәләрне ,төп мәсьәләләрне, әсәрләрнең исемен, аларның авторларын, битләрен язып куярга кирәк.

3.План төзү.

Рефератның эчтәлеген төгәл белгәч, караламада план төзергә була. План, гадәттә, кереш, 2-5 пункт төп һәм йомгаклау өлешеннән тора.

4.Рефератның төп өлеше буенча эш.

План төзегәннән соң, аерым сорауларның эчтәлеген уйларга, сайлап алынган әдәбиятны игътибар белән укырга , аерым цитаталарны язып алырга , укыганда туган фикерләрне дә язып куярга кирәк. Рефератның күләме 8-10 бит машина язуы (якынча 30 юл һәр юлда 60 билге). Компьютерда язганда Times New Roman шрифтын куллану яхшы. Кереш өлешендә (1-2 бит) теманың актуальлеген, өйрәнелә торган теманы ачу өчен нинди эшләр эшләнгәнен күрсәтергә кирәк. Төп өлешнең пунктларында кереш өлештәге *ни өчен* ? дигән сорауга киңәйтелгән җавап языла. Йомгаклау (1-2 бит) тема буенча төп нәтиҗәләрне ачарга тиеш.

5. Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 3-17 битләр; бит 25-28 сүзлек Ф. С. Сафиуллина
- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле
2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru
3. Tatar.com.ru: татар теле

6.Рефератны оформить итү.

Титул битендә күрсәтелә: предмет, рефератның темасы, студентның фамилиясе, инициаллары, студентның төркеме. Иң өстә уку йортының исеме, уртада реферат, предмет, теманың исеме, астарак рефератны язучының төркеме, исем , фамилиясе, укытучының фамилиясе, инициалы, должносте , иң аста уку йортының урнашкан урыны, рефератның язылу елы куела. (1нче кушуымтаны кара)

Икенче биттә рефератның планы бирелә. Кереш һәм йомгаклау өлешенә номер куелмый .Төп өлешнең пунктлары рим цифрлары,ә подпунктлар гарәп цифрлары белән тамгаланалар. Цитатаны үзгәрешсез язырга, куштырнаклар эченә алырга,чыганакка искәрмә (сноска) ясарга кирәк. Реферат кулланылган әдәбият исемлеге белән тәмамлана. Башта чыганаклар (документлар, мемуарлар һәм б.), аннан монографияләр, газета- журналлардагы мәкаләләр, (барысы да алфавит тәртибендә,номерлап языла) санап кителә.

Рефератны бәяләү түбәндәге критерийлар белән бәяләнә:

Эшнең темага төгәл туры килүе – 2 балл;

Теманың тулысынча ачылуы – 2 балл;

Фактик материалларның дөреслеге – 2 балл;

Эчтәлекнең эзлекле булуы – 2 балл;

Рефератны яклау, язылган фикерне төгәл итеп сөйләмдә бирү – 2балл.

№ 5**Тема:** “саннарның грамматик билгеләре”

Программа буенча бу темага 2 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, сан төрләрен ачыклау, җөмлә төзетү.

Бирем: “санның грамматик билгеләренә” план төзетү

Эш тәртибе:

План төзүнен гомуми кагыйдәләре

1. План төзү өчен текстны укып чыгарга, укыганны анларга кирәк.
2. Текстны мәгънәле кисәкләргә бүлергә, һәр кисәкнең төп мәгънәсен ачарга кирәк.
3. Текстның төп эчтәлеген планның пунктлары ничек чагылдыруын, бер пункт икенчесе белән ничек бәйләнгәнен тикшерергә.
4. Текстның төп мәгънәсен шушы планны кулланып ачып булун ткшерергә.

Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 3-17 битләр; бит 21-23 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле.

№ 6 **Тема:** “Алмашлыкларның төркемчәләре”

Программа буенча бу темага 2 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, төрләрен ачыклау, төркемчәләрен билгеләү, җөмлә төзетү.

Бирем: “Алмашлык төркемчәләреңә” схема язарга

Эш тәртибе:

1.Дәреслектән кагыйдәне укып чыгу.

2.һәр пунктны билгеләү.

3.дәфтәргә билгеле тәртиптә язып чыгу.

- Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 3-17 битләр; бит 30-32 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Таблица буенча таләпләр

1. Грамматик хаталар булырга тиеш түгель.
2. Темага туры килергә тиеш.
3. Дөрес, оформлять итү.

Билгеләр: 8-9 бал – “5”

6-7 бал – “4”

4-5 бал – “3”

№ 7 **Тема:** “Фигыль заманнары”

Программа буенча бу темага 1 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, төрләрен ачыклау, заманнарын билгеләү, җөмлә төзетү, тәрҗемә итү.

Бирем: “Фигыль заманнары” таблица төзетү.

Эш тәртибе:

1.Дәреслектән кагыйдәне укып чыгу.

2.таблица исемен язу.

3.таблицаны тутыру.

- Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 35-40 битләр; бит 30-32 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Таблица буенча таләпләр

1. Грамматик хаталар булырга тиеш түгел.
2. Темага туры килергә тиеш.
3. Дөрес, оформлять итү.

Билгеләр: 8-9 балл – “5”

6-7 балл – “4”

4-5 балл – “3”

№ 8. Тема: “боерык фигыль(пов.накл.)”

Бу темага 2 сәгать бирелә.

Максат: белдерүче чараларны билгеләү, җөмлә төзетү, тәрҗемә итү.

Бирем: “боерык фигыль(пов.накл.)” темасына презентация ясарга.

Үзлектән эш инструкциясе:

1. Һәр вазыйфаны башкаручы өчен интернет-ресурслар табып, аларны бергә тупларга, ерым бер вкладка итеп сакларга,

2. Веб-мастергаҗибәрергә.

Теоретикныңмәгълүматларыбуенча, презентациянерәсем, график, диаграмма, таблицаларбеләнтулыландырырга.

3. Презентациянеңтөпбүлекләренбилгеләргә, ягъни, структурасынтөзергә.

4. Һәрбүлеккәкагылышлымәгълуматтабарга.

5. Презентация ясаучен "җирлек" әзерләргә, ягънининдидәбулсабер программа сайлап алырга.

6. Шаблон ясарга, аныуңайлыитепкөйләргә.

7. Материалларныурнаштырырга.

- Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 45-47 битләр; бит 30-32 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

“Татар теле (татарский язык)”, 10 кл. Ф.С.Сафиуллина, К.С.Фәтхуллова, “Мәгариф” нәшрияты, 2005ел.

Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Үзлектән эш буенча таләпләр:

1.10 слайд булырга тиеш.

2.Грамматик хаталар булырга тиеш түгел.

3. Презентацияне Microsoft Power Point программасында төзергә.

	5	4	3	2	1
Презентациянең эшләнеше	Барлык кагыйдәләргә дә туры килә. Барысы да ачык күренә, аңлашыла.	Эшләнештә 2-3 хата бар	Эшләнештә 4-5 хата бар	Эшләнештә 6-7 хата бар	Эшләнештә 7 дән артык хата
Фактик, орфографик төзелеш	Барысы да дөрес	2-3 хата	4-5 хата	6-7 хата	7 дән артык хата
Слайдлар бер-берсенә бәйләнгән, логик эзлеклек	Логик эзлеклек бар	Логик эзлеклеклек 1 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 2 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тән артык тапкыр бозылган
Чыгыш ясау	Төркемнән барысы да азмы-күпме мәгълүмат бирә, дөрес итеп сөйлиләр, слайдлардан укымыйлар	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдлардан карап сөйлиләр	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдтан укыйлар	Төркемнән бер-ике кеше чыгыш ясый яки слайдларның күпчелеген карап укый	Төркемнән бер кеше слайдлардан укып чыгыш ясый
Башкаларда кызыксыну уяту	Кызыклы итеп эшләгәннәр, чыгыштан соң сорауларга да яхшы җавап бирәләр	Башкаларда кызыксыну уяттылар, сорауларның кайберләре җавапсыз калды	Тема яртылаш ачылды, сорауларга яуртача җавап бирелде	Теманы ачып бетерә алмадылар, сорауларга авырлык белән генә җавап бирделәр	Тыңлаучы булмады, сораулар бирелмәде
Оригинальлек (җыр, бию, костюм, шигырь, предметлар...)	0-5 арасында бәяләнә				

30-25 – “5”	24-21 – “4”	20-17 – “3”	16-10 – “2”	9-0 – эш кабул ителми

№ 9. <u>Тема:</u> “исем фигыль(причастие)”

Бу темага 2 сәгать бирелә.

<u>Максат:</u> белдерүче чараларны билгеләү, җөмлә төзетү, тәрҗемә итү.

<u>Бирем:</u> “исем фигыль” темасына презентация ясарга.

<u>Үзлектән эш инструкциясе:</u>

1. Һәр вазыйфаны башкаручы өчен интернет-ресурслар табып, аларны бергә тупларга, ерым бер вкладка итеп сакларга,

2. Веб-мастергаҗибәрергә.

Теоретикныңмәгълүматларыбуенча, презентацияне рәсем, график, диаграмма, таблицалар беләнтулыландырырга.

3. Презентациянеңтөпбүлекләрен билгеләргә, ягъни, структурасын төзергә.

4. Һәрбүлеккә кагылышлы мәгълумат табарга.

5. Презентация ясауөчен "җирлек" әзерләргә, ягъни ниндидәбулсабер программа сайлап алырга.

6. Шаблон ясарга, аны уңайлы итеп көйләргә.

7. Материалларныурнаштырырга.

<u>- Әдәбият чыганаклары: </u>Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 45-47 битләр; бит 51-52 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

“Татар теле (татарский язык)”, 10 кл. Ф.С.Сафиуллина, К.С.Фәтхуллова, “Мәгариф” нәшрияты, 2005ел.

<u>Интернет ресурлар:</u>

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле
2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru
3. Tatar.com.ru: татар теле

<u>Үзлектән эш буенча таләпләр:</u>

1.10 слайд булырга тиеш.

2.Грамматик хаталар булырга тиеш түгел.

3. Презентацияне Microsoft Power Point программасында төзергә.

	5	4	3	2	1
Презентациянең эшләнеше	Барлык кагыйдәләргә дә туры килә. Барысы да ачык күренә, аңлашыла.	Эшләнештә 2-3 хата бар	Эшләнештә 4-5 хата бар	Эшләнештә 6-7 хата бар	Эшләнештә 7 дән артык хата
Фактик, орфографик төзелеш	Барысы да дөрес	2-3 хата	4-5 хата	6-7 хата	7 дән артык хата
Слайдлар бер-берсенә бәйләнгән, логик эзлеклек	Логик эзлеклек бар	Логик эзлеклеклек 1 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 2 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тән артык тапкыр бозылган
Чыгыш ясау	Төркемнән барысы да азмы-күпме мәгълүмат бирә, дөрес итеп сөйлиләр, слайдлардан укымыйлар	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдлардан карап сөйлиләр	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдтан укыйлар	Төркемнән бер-ике кеше чыгыш ясый яки слайдларның күпчелеген карап укый	Төркемнән бер кеше слайдлардан укып чыгыш ясый
Башкаларда кызыксыну уяту	Кызыклы итеп эшләгәннәр, чыгыштан соң сорауларга да яхшы җавап бирәләр	Башкаларда кызыксыну уяттылар, сорауларның кайберләре җавапсыз калды	Тема яртылаш ачылды, сорауларга яртача җавап бирелде	Теманы ачып бетерә алмадылар, сорауларга авырлык белән генә җавап бирделәр	Тыңлаучы булмады, сораулар бирелмәде
Оригинальлек (җыр, бию, костюм, шигырь, предметлар...)	0-5 арасында бәяләнә				

30-25 – “5”	24-21 – “4”	20-17 – “3”	16-10 – “2”	9-0 – эш кабул ителми

№ 10. <u>Тема:</u> “Бәйлекләр(послелоги)”

Бу темага 1 сәгать бирелә.

<u>Максат:</u> аера белү, җөмлә төзетү, тәрҗемә итү.

<u>Бирем:</u> “Бәйлекләр” темасына презентация ясарга.

<u>Үзлектән эш инструкциясе:</u>

1. Һәр вазыйфаны башкаручы өчен интернет-ресурслар табып, аларны бергә тупларга, ерым бер вкладка итеп сакларга,

2. Веб-мастергаҗибәрергә.

Теоретикныңмәгълүматларыбуенча, презентацияне рәсем, график, диаграмма, таблицалар беләнтулыландырырга.

3. Презентациянеңтөпбүлекләрен билгеләргә, ягъни, структурасын төзергә.

4. Һәрбүлеккә кагылышлы мәгълумат табарга.

5. Презентация ясауөчен "җирлек" әзерләргә, ягъни нindидәбулсабер программа сайлап алырга.

6. Шаблон ясарга, аны уңайлы итеп көйләргә.

7. Материалларныурнаштырырга.

- Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 61-62 битләр; бит 30-32 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

“Татар теле (татарский язык)”, 10 кл. Ф.С.Сафиуллина, К.С.Фәтхуллова, “Мәгариф” нәшрияты, 2005ел.

Интернет ресурслар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Үзлектән эш буенча таләпләр:

1.10 слайд булырга тиеш.

2.Грамматик хаталар булырга тиеш түгел.

	5	4	3	2	1
Презентациянең эшләнеше	Барлык кагыйдәләргә дә туры килә. Барысы да ачык күренә, аңлашыла.	Эшләнештә 2-3 хата бар	Эшләнештә 4-5 хата бар	Эшләнештә 6-7 хата бар	Эшләнештә 7 дән артык хата
Фактик, орфографик төзелеш	Барысы да дөрес	2-3 хата	4-5 хата	6-7 хата	7 дән артык хата
Слайдлар бер-берсенә бәйләнгән, логик эзлеклек	Логик эзлеклек бар	Логик эзлеклеклек 1 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 2 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тапкыр бозылган	Логик эзлеклеклек 3 тән артык тапкыр бозылган
Чыгыш ясау	Төркемнән барысы да азмы-күпме мәгълүмат бирә, дөрес итеп сөйлиләр, слайдлардан укымыйлар	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдлардан карап сөйлиләр	Төркемнән барысы да чыгыш ясамый яки слайдтан укыйлар	Төркемнән бер-ике кеше чыгыш ясый яки слайдларның күпчелеген карап укый	Төркемнән бер кеше слайдлардан укып чыгыш ясый
Башкаларда кызыксыну уяту	Кызыклы итеп эшләгәннәр, чыгыштан соң сорауларга да яхшы җавап бирәләр	Башкаларда кызыксыну уяттылар, сорауларның кайберләре җавапсыз калды	Тема яртылаш ачылды, сорауларга яртача җавап бирелде	Теманы ачып бетерә алмадылар, сорауларга авырлык белән генә җавап бирделәр	Тыңлаучы булмады, сораулар бирелмәде
Оригинальлек (җыр, бию, костюм, шигырь, предметлар...)	0-5 арасында бәяләнә				
30-25 – “5”	24-21 – “4”	20-17 – “3”	16-10 – “2”	9-0 – эш кабул ителми	

№ 11**Тема:** “Теркәгечләр(союзы)”

Программа буенча бу темага 1 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, төрләрен ачыклау, төркемчәләрен билгеләү, җөмлә төзетү, җөмләдә ролен билгеләү, аера белү, 2 телдә чагыштыру.

Бирем: “Теркәгечләр” схема язарга

Эш тәртибе:

1.Дәреслектән кагыйдәне укып чыгу.

2.һәр пунктны билгеләү.

3.дәфтәргә билгеле тәртиптә язып чыгу.

- Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 62-63 битләр; бит 36-39 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Таблица буенча таләпләр

1. Грамматик хаталар булырга тиеш түгель.
2. Темага туры килергә тиеш.
3. Дөрес, оформлять итү.

Билгеләр: 8-9 балл – “5”

6-7 балл – “4”

4-5 балл – “3”

№ 12**Тема:** “Кисәкчә (частицы)”

Программа буенча бу темага 1 сәгать бирелә.

Максат: төшенчә бирү, төрләрен ачыклау, төркемчәләрен билгеләү, җөмлә төзетү, җөмләдә ролен билгеләү, аера белү, 2 телдә чагыштыру.

Бирем: “Кисәкчә” схема төзергә.

Эш тәртибе:

1.Дәреслектән кагыйдәне укып чыгу.

2.һәр пунктны билгеләү.

3.дәфтәргә билгеле тәртиптә язып чыгу.

- Әдәбият чыганаклары: Татар теледәреслек 11 класс Ф. С. Сафиуллина Казан “Мәгариф”

- “Татар теле” дәреслек, 10 кл., Р.С.Абдуллина, Г.М.Шәйхиева, Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2006 ел. 62-63 битләр; бит 36-38 сүзлек Ф. С. Сафиуллина

- Интернет ресурлар:

1. Татар теле һәм әдәбияты — Википедия ru.wikipedia.org›wiki/Татар теле

2. Мин татарча сөйләшәм www.proshkolu.ru

3. Tatar.com.ru: татар теле

Таблица буенча таләпләр

1. Грамматик хаталар булырга тиеш түгел.
2. Темага туры килергә тиеш.
3. Дөрес, оформлять итү.

Билгеләр: 8-9 балл – “5”

6-7 балл – “4”

4-5 балл – “3”